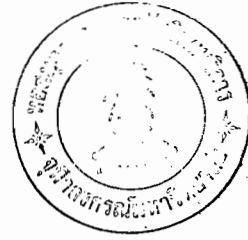

บทที่ ๒

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์เบื้องต้นของวิชาชีพพยาบาลก็คือ การให้การพยาบาลที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วย ตลอดเวลาที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์แห่งวิชาชีพก็ได้มีการเพียรพยายามที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้ ซึ่งก็ต้องมีการผสมผสานระหว่างความรู้ในค่านวิชาชีพ พยาบาลและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี - เศรษฐกิจ ตลอดจนวิชาค่านสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน เมื่อสังคมเจริญขึ้น จำนวนพลเมืองเพิ่มขึ้นมากความต้องการบริการด้านการพยาบาลก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว เมื่อมีจำนวนบุคคลากรที่จะให้บริการพยาบาลเพิ่มขึ้น ก็จำเป็นต้องมีการแบ่งหน้าที่ซึ่งกันและกัน กล่าวคือบุคคลกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่ในการให้การพยาบาลโดยตรง และอีกกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่ในการนิเทศงาน บุคลากรในประเภทหลังนี้จำเป็นต้องมีความรู้ในด้านการบริหารค่านเทคนิคและค่านมนุษยสัมพันธ์ซึ่งความสามารถดังกล่าวนี้จะจำแนกได้ว่า ความสามารถในค่านการบริหาร (Administration Competence) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การสั่งการและกิจกรรมการบริหารอื่น ๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงานได้ ความสามารถทางเทคนิค (Technical Competence) เป็นความสามารถเฉพาะ มีความรู้เฉพาะตนเพื่อช่วยให้การดูแลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไ้ผลดี นั่นคือความสามารถในการนำเอาวิธีในการปฏิบัติงานแบบต่าง ๆ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการนำเอาความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานกับบุคคลเพื่อให้บุคลากรได้ใช้สิ่งเหล่านี้อย่างฉลาดช่วยให้งานเกิดผลดีรวดเร็วและประหยัด ความสามารถทางมนุษยสัมพันธ์ (Human relation competence) ได้แก่ความสามารถในการเข้าใจ

คนรู้อาจจะทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างไร เข้าใจหลักหรือทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นอย่างใด I

แลมเบอร์ตสัน (Lamberton) ได้อธิบายเกี่ยวกับคำว่า Supervisor ไว้ว่าเป็นผู้สั่งชาวและเป็นเสมือนที่มีประสิทธิภาพหรือเป็นผู้ตรวจการ หรือเป็นเสมือนตัวกลางเชื่อมระหว่างผู้มีตำแหน่งสูงกับผู้มีตำแหน่งระดับต่ำในองค์กรนั้น หรือผู้ตรวจการคือครู หรือผู้ที่ให้คำแนะนำหรือผู้ให้คำปรึกษา² ผู้ตรวจการนั้นเป็นพยาบาลในระดับผู้บริหารหรือระดับสูงมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หัวหน้าพยาบาลในแต่ละโรงพยาบาล (Director of Nursing Service) มีหน้าที่หลายอย่าง มีภาระในการจัดอัตรากำลังและประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ ภายนอก โรงพยาบาล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการแบ่งภาระในด้านการควบคุมคุณภาพการพยาบาล โดยมอบหมายให้ผู้ตรวจการพยาบาลเป็นผู้ช่วยดูแลแทน

ในโรงพยาบาลเล็ก ๆ ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วยน้อยการบริหารงานและการให้บริการพยาบาลไม่ยุ่งยากซับซ้อน แต่ในโรงพยาบาลใหญ่ ซึ่งเป็นโรงเรียนแพทย์ โรงเรียนพยาบาล มีการแบ่งแผนกมีการรักษาผู้ป่วยหลายสาขา จำเป็นต้องมีการประชุมพิเศษโดยเฉพาะสำหรับผู้นิเทศการพยาบาลเพื่อช่วยชี้แจง ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพยาบาลอย่างดีที่สุด เพื่อความปลอดภัยของชีวิตของผู้ป่วย ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะการพยาบาลเป็นการปฏิบัติต่อคน มิใช่การปฏิบัติต่อเครื่องจักร

หน้าที่การพยาบาลโดยตรงนั้น ตามที่กล่าวมาแล้วว่าเป็นหน้าที่ของพยาบาลประจำการ ส่วนหน้าที่ของผู้ตรวจการคือ การควบคุมและแนวจัดการให้บุคคลได้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานด้วยความมีประสิทธิภาพ ศิลปะของการนิเทศนั้นจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและรวม ความสามารถเฉพาะตนเข้าด้วยกัน

¹ พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์, "การนิเทศการพยาบาลคืออะไร" วารสารพยาบาล, 3 (กรกฎาคม 2519) หน้า 170.

² Eleanor C Lambertson, "Toward a Clear Definition of the Nurse's Functions" Hospital, 5 (July, 1961), p. 52.

ผู้หนึ่งที่หรือผู้ตรวจการควรรู้จักมอบหมายหน้าที่แบ่งความรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่มีความสามารถ ไม่ใช่แค่คลินิเจอร์หรือทำสิ่งใดด้วยตนเองของทั้งหมดทุก ๆ เรื่อง โรงพยาบาลที่สามารถแยกหน่วยบัญชี การเงินของเจ้าหน้าที่พยาบาลแยกหน่วยรักษาความสะอาดออกจากแผนกพยาบาล นับว่าเป็นการแบ่งงานที่ดี เพราะผู้ตรวจการพยาบาลจะได้มีหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการให้การพยาบาลมากขึ้น

ในบางครั้งเกิดข้อขัดแย้งกันขึ้นเมื่อมีการตั้งตำแหน่งใหม่ ๆ อาทิเช่น ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บริหารการพยาบาล ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา (Clinical Specialist) ผู้ประสานงาน (Co-ordinator) เพราะอาจทำหน้าที่บางอย่างซ้ำซ้อนกับผู้ตรวจการ แต่เหตุผลที่ได้มีการตั้งตำแหน่งใหม่ ๆ เหล่านี้ขึ้นมา ก็เพื่อต้องการให้ทำงานสำคัญยิ่งอันนอกเหนือไปจากการนั่งเก้าอี้สั่งงาน นั่นก็คือ งานปรับปรุงมาตรฐานการให้การพยาบาล

ผู้ตรวจการเวร บ่าย-ดึกจะทำหน้าที่แตกต่างไปจากผู้ตรวจการในเวลากลางวัน คือในโรงพยาบาลบางแห่งผู้ตรวจการต้องทำหน้าที่บางอย่างด้วย เช่นทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่หอพยาบาล การเงิน ห่วงอาหาร ควบคุมกฎระเบียบของโรงพยาบาลให้ดำเนินไปอย่างเคร่งครัด งานดังกล่าวนี้ทำให้เจ้าหน้าที่พยาบาลในระดับต่ำกว่า เกิดความเข้าใจว่าผู้ตรวจการมีหน้าที่เหล่านั้นด้วย มากกว่าที่จะมองเห็นว่าผู้ตรวจการเป็นผู้แทนคานการพยาบาลและมักมีผู้กล่าวว่า ผู้ตรวจการคือผู้ที่ถือกุญแจและเก็บเอกสาร อันเป็นการมองภาพจนผู้ตรวจการซึ่งไม่ถูกต้อง

พยาบาลผู้ซึ่งได้รับการยกระดับขึ้นเป็นผู้ตรวจการ มักมิได้ทำการเตรียมตัวในด้านการบริหาร และในด้านการฝึกหัดในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น แต่มักมุ่งไปในด้านงานเขียนหนังสือมากกว่างานที่ต้องเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่พยาบาลผู้ปฏิบัติงานบังคับบัญชา

หน้าที่ที่สำคัญของผู้ตรวจการมี 2 ประเภทคือ

1. ดูแลให้ผู้บริหารบังคับบัญชาให้การพยาบาลที่ดีที่สุด
2. สอน แนะนำงานแก่เจ้าหน้าที่พยาบาล

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่อื่น ๆ อีกซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดต่อไปแต่หน้าที่ทั้งสองดังกล่าวแล้วถือว่าเป็นหน้าที่หลักของผู้ตรวจการพยาบาล

หน้าที่อื่น ๆ ของผู้ตรวจการใดแก่การประเมินผลการพยาบาลในหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเป็นระยะ ๆ เปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ผู้ตรวจการควรจะได้มีการตรวจเยี่ยมตามแผนกต่าง ๆ ที่ตนรับผิดชอบ หาข้อมูลจากรายงานต่าง ๆ จากการสังเกตจากการอภิปราย การประชุมและประมวลเอาเรื่องทั้งหมดมาเป็นเครื่องชี้แนะในการตัดสินใจทำงานผู้ตรวจการควรหลีกเลี่ยงการถามคำถามซ้ำ ๆ ที่เคยทำมาเป็นประจำ คือ "มีคนที่ไหน" "มีใครไม่มาทำงานบ้าง" "มีคนไข้หนักกี่คน" เรื่องเช่นนี้ควรจะได้เอาเอาจากสถิติรายงานที่เขียนไว้มากกว่าเรื่องสำคัญที่ผู้ตรวจการควรจะใช้การพิจารณามากที่สุดคือมาตรฐานในการพยาบาลและเรื่องการประเมินผลการพยาบาล การตรวจเยี่ยมในลักษณะช่วยควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ สภาพของผู้ป่วย ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานบางแห่งอาจต้องการบุคลากรและความช่วยเหลือสิ่งเหล่านี้ ควรจะได้พิจารณาด้วย

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา การปฏิบัติงานของผู้ตรวจการพยาบาลได้มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างจากการนับจำนวนเครื่องมือเช่นช็อกกัมในใบเบิกของ ทำสถิติ นับเวลาในการทำงานของพยาบาล เก็บสถิติรายสัปดาห์ รายงานมาเป็นการปรับปรุงมาตรฐานการทำงาน ของพยาบาลในโรงพยาบาลบางแห่งก็จัดให้มีผู้ตรวจการซึ่งอาจเรียกได้ตลอดเวลา รวมทั้งในเวลาวิกาลด้วย

อเล็กซานเดอร์ (Alexander) ได้กล่าวถึงขอบเขตหน้าที่ของผู้ตรวจการพยาบาลว่า ผู้ตรวจการมีหน้าที่ดังนี้

1. กระจายงานให้แก่ผู้บังคับบัญชา
2. ประเมินความต้องการกำลังคน ประเมินผลประสิทธิภาพการพยาบาล
3. ประสานงานเพื่อให้การพยาบาลมีประสิทธิภาพ
4. จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้การพยาบาลมีประสิทธิภาพ ³

³ Edythe L. Alexander, Nursing Administration in the Hospital Health Care System (Saint Louis: The C. V. Mosby Co., 1972, p. 217.

นอกจากนี้ อีดิช ยังได้แจกแจงหน้าที่รับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้ตรวจการโดยละเอียดดังนี้

1. แจกนโยบายของหน่วยงานแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลและผู้ป่วย
2. แนะนำ สอน ประเมินผลงานของเจ้าหน้าที่พยาบาล
3. ปรับปรุงการให้บริการพยาบาล
4. ริเริ่ม ดำเนินงานประเมินผลงานร่วมกับผู้นำกลุ่ม
5. แนะนำผู้ป่วยและครอบครัว เกี่ยวกับการพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยร่วมมือในการรักษาพยาบาล
6. ตรวจเยี่ยมผู้ป่วยร่วมกับพยาบาลและแพทย์ เพื่อประเมินความต้องการของผู้ป่วย
7. ทบทวนแผนการพยาบาล และประเมินผล
8. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาของผู้ป่วย
9. ดำเนินการช่วยเหลือนิเทศ ฝึก และสอนเจ้าหน้าที่พยาบาลเกี่ยวกับเทคนิคการพยาบาลต่าง ๆ และดำรงไว้ซึ่งกฎระเบียบ บำรุงขวัญ และสร้างสรรค์มนุษยสัมพันธ์อันดี
10. จัดวางบุคลากรตลอด 24 ชั่วโมงและตลอดสัปดาห์
11. เป็นผู้นำในการประชุมบุคลากรฝ่ายพยาบาล
12. จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้และศึกษาปัญหาความต้องการต่าง ๆ และร่วมกับฝ่ายจัดหาเพื่อหาเครื่องมือให้เพียงพอ
13. ร่วมในการศึกษา วิจัย วางแผน ฝึกบุคลากร นักศึกษาจากสถาบันการศึกษา
14. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติของผู้ตรวจการ

1. มีความรู้กว้างขวางในเรื่องการพยาบาลและการบริหาร
2. มีวุฒิปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ
3. มีใบประกอบโรคศิลปะ
4. ปฏิบัติงานด้านพยาบาลมาอย่างน้อย 3-4 ปี

เพอโรดีน (Perrodin) ได้กล่าวถึงการนิเทศการพยาบาลว่า "เป็นการบริการที่จัดให้มีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงการพยาบาล ต้องการกระตุ้นส่งเสริมชักจูงและปรับปรุงสภาพการทำงานของบุคลากรด้วย" ⁴ นอกจากนี้เพอโรดีนได้อธิบายคำว่า "supervision" ไว้ว่ามาจากภาษาละตินสองคำคือ Super หมายถึง above และ Video หมายถึง I see ดังนั้นคำว่า Supervision ก็จะหมายถึงการดูแลตรวจตรา (Inspection)

ครอน (Kron) ได้อธิบายความหมายนี้ โดยกล่าวถึงการนิเทศในรูปของการตรวจตราการปฏิบัติงานของบุคคล โดยมุ่งให้งานนั้นดำเนินไปอย่างไม่มีผิดพลาด เป็นเพียงการนิเทศที่ต้องการให้งานเสร็จสิ้นเท่านั้นมิได้คำนึงถึงผลของงานเลย ผู้นิเทศจะเป็นผู้วางแผน วางวิธีการปฏิบัติและตัดสินใจเองเพียงแต่มีคำสั่งไปยังผู้ปฏิบัติเท่านั้น ผู้ปฏิบัติหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องเชื่อฟังและทำตามเท่านั้น ⁵ เชื่อกันว่าลักษณะเช่นนี้เป็นการนิเทศแบบอัติโนมัติ ซึ่งเป็นแบบเก่า "มุ่งเฉพาะงาน" โดยลักษณะเช่นนี้จะสกัดกั้นความริเริ่ม (initiative) และไม่เป็นการเพิ่มผลผลิตทั้งยังเป็นการมองคนในรูปเครื่องจักรมากกว่าความเป็นมนุษย์

เมเทอร์สัน (Matherson) เชื่อว่าการนิเทศไม่ใช่กิจกรรมประเภทการตรวจตราหรือสั่งงาน แต่ต้องเป็นการร่วมกันปฏิบัติงาน (Co-operation) กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับบริการที่ให้แก่ผู้ป่วย เพื่อช่วยให้งานเหล่านี้เกิดผลดีหรือบรรลุลักษณะวัตถุประสงค์ ⁶

4. Cicilia M. Perrodin, Supervision of Nursing Service Personnel (New York: The Mcmillan Co., 1958), p. 1.

5. Thora Kron, The Management of Patient Care (Philadelphia: W. A. Saunders Co., 1971), p. 51.

6. Evelyn Matherson, "Supervisor in Nursing" International Nursing Review (November - December 1961), p. 54.

บาร์เรตต์ (Barrette) เชื่อว่าการนิเทศเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีกิจกรรมต่อไปนี้ร่วมกันคือ การสอน แนะนำช่วยเหลือ จรรโลงใจและการให้เป็นอิสระ⁷

มูธ และ ริทวอ (Mooth and Ritvo) กล่าวว่าการนิเทศมีชื่อตำแหน่ง (position) มีชิ้นงาน (job) แต่เป็นกระบวนการปฏิบัติที่ไม่อยู่นิ่ง (dynamic process) ซึ่งผู้นิเทศได้ปฏิบัติกิจกรรมโดยพยายามกระตุ้น(encourage) และร่วมงาน(participate)ในการพัฒนาบุคลากรใต้วงศ์บัญชาโดยถือเอาบุคคลเป็นศูนย์กลางและจะต้องยึดหลักการเจริญงอกงามของความรู้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการแรงกระตุ้นของมนุษย์⁸

ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการพยาบาลในปัจจุบัน

ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้นิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลในประเทศไทยปัจจุบันมีหลายประการกล่าวคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้นิเทศงานพยาบาล โดยทั่วไปมักคัดเลือกผู้นิเทศการพยาบาลจากผู้ที่มีอาวุโสมากที่สุด ดังนั้นจึงพบปัญหาว่าผู้นิเทศขาดคุณวุฒิและความรู้การบริหารงาน
2. ผู้นิเทศการพยาบาลส่วนใหญ่มักปฏิบัติงานคานธุการ งานเสมียน ไม่ได้อุทิศเวลาส่วนใหญ่ในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยตรง ทำให้ขาดทักษะและไม่อาจนิเทศงานการพยาบาลให้ดีเท่าที่ควร
3. สัมพันธภาพระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่อยู่ในภาวะที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เพราะผู้รับการนิเทศถือว่า ผู้นิเทศคือผู้ที่มาตรวจเพื่อจับความผิด และผู้นิเทศมักวางตัวเป็นผู้คอยจับผิดมากกว่าจะเป็นผู้สอนหรือผู้ให้คำแนะนำ

7

Jean Barrette, The Head Nurse (New York: Appleton-Century-Crofts Co., 1963)., p. 370.

8

Adelma E. Mooth and Marian M. Ritvo, Developing the Supervisory Skill of the Nurse (New York: The Macmillan Co., 1966), p. 10.

4. จำนวนของผู้นิเทศโดยเฉพาะเวร บ่าย – คึก มีน้อยไม่เพียงพอกับงาน
5. ผู้นิเทศมักไม่ได้นำการนิเทศแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลนักศึกษาพยาบาล ผู้สอนโดยตรง มักเป็นหน้าที่ของหัวหน้าตึกมากกว่า

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจใคร่จะทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้นิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค ซึ่งอาจพบปัญหามากกว่าที่กล่าวไว้เพราะเป็นที่ทราบแล้วว่า การกระจายงบประมาณและบุคลากรในส่วนภูมิกานั้นมีน้อยกว่าในส่วนกลาง การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะใช้เป็นประโยชน์ในแง่ข้อเสนอแนะในการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งบุคคลเพื่อรับหน้าที่ผู้นิเทศการพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและจะทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของได้เข้าใจบทบาทของผู้นิเทศการพยาบาลได้ดียิ่งขึ้น เพื่อความร่วมมืออันดีต่อกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายทั่วไปว่า จะศึกษาบทบาทของผู้นิเทศการพยาบาลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการบริการพยาบาล ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะมีดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นิเทศการพยาบาลในส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับพื้นฐานการศึกษาระดับปริญญาตรีและประสบการณ์การพยาบาล
2. เพื่อศึกษาหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาค
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล
4. เพื่อศึกษาถึงเกณฑ์ในการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ตรวจการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ

ปัญหาที่ต้องการวิจัยครั้งนี้

1. ความคิดเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลและพยาบาลประจำการต่อบทบาทผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาค มีความแตกต่างกันหรือไม่
2. ผู้นิเทศการพยาบาล และพยาบาลประจำการมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้นิเทศการพยาบาลในด้านการบริหาร ด้านการพยาบาล และด้านการศึกษาอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้นิเทศการพยาบาล และพยาบาลประจำการตอบบทบาทผู้นิเทศการพยาบาลของโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาบทบาทของผู้นิเทศการพยาบาลในส่วนภูมิภาคเท่านั้น โดยจะศึกษาบทบาทของผู้ทำหน้าที่ผู้นิเทศการพยาบาล ส่วนความแตกต่างเรื่องหน่วยงานที่ปฏิบัติ ไม่ถือว่ามื่ออิทธิพลต่อการทำงานของผู้นิเทศการพยาบาล การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานของผู้นิเทศการพยาบาล เป็นความคิดเห็นของผู้ตรวจการและพยาบาลประจำการที่อยู่ภายใต้การนิเทศการพยาบาลนั้น
2. สถาบันที่จะสำรวจความคิดเห็นครั้งนี้ สํารวจจากโรงพยาบาลที่สังกัด -มหาวิทยาลัย กรมการแพทย์ และอนามัย ที่เป็นทั้งสถานบริการพยาบาลและสถาบันการศึกษาวิชาพยาบาล
3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ตรวจการพยาบาล และพยาบาลประจำการ จากโรงพยาบาลดังกล่าวแล้วในข้อ 2 จำนวนผู้ตรวจการ 33 คน พยาบาล - ประจำการ 123 คน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในแง่การประสานงานกับผู้นิเทศการพยาบาล และยังได้เข้าใจความคิดเห็นของผู้นิเทศการพยาบาลเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อนำผลการวิจัย มาเป็นแนวทางให้ผู้ทำหน้าที่นิเทศการพยาบาลได้เข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการพิจารณาคัดเลือก และแต่งตั้งบุคคลที่จะเป็นผู้นิเทศการพยาบาล

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่า

1. ลักษณะงานพยาบาลและงานนิเทศการพยาบาลของพยาบาลประจำการและผู้นิเทศการพยาบาลในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคดังกล่าว มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก

2. ข้อความแต่ละข้อของแบบสอบถาม ความคิดเห็นในภาคที่สองและภาคที่สาม มีความสำคัญเท่า ๆ กัน

ความจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความปรารถนาที่จะทำการวิจัยให้ได้ผลดีที่สุดแต่อาจจะได้ผลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เพราะ

1. ใ้รับแบบสอบถามคืนมาไม่ครบ
2. การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามแต่เพียงอย่างเดียว
3. จำนวนโรงพยาบาลที่เลือกเอาโรงพยาบาลที่สังกัดกรมการแพทย์ และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคเพียง 3 โรงเท่านั้น
4. ผู้ตอบแบบสอบถาม อาจตอบไม่ตรงกับความเป็นจริงหรืออาจไม่ตั้งใจตอบทำให้การประเมินผลไม่ได้ผลสมบูรณ์หรือผิดพลาดไปจากข้อเท็จจริงได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

บทบาท หมายถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบ และกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานที่ต้องปฏิบัติทั้งในหน้าที่การงานโดยตรงและหน้าที่ซึ่งมุ่งหวังว่าควรจะทำในการปฏิบัติงานของผู้นิเทศการพยาบาล

ผู้นิเทศการพยาบาลคือผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการพยาบาล หัวหน้าฝ่าย และผู้ประสานงานด้านการพยาบาล (Co-ordinator of Nursing) ซึ่งหมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงาน โดยยึดหลักที่จะปรับปรุงการพยาบาลผู้ป่วย โดยการส่งเสริมเรงเรา อุปถัมภ์การเจริญงอกงาม อำนวยความสะดวก และผาสุกแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนั้น ๆ

บริการพยาบาล หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้ประสบผลดังวัตถุประสงค์

พยาบาลประจำการ หมายถึง พยาบาลผู้มีหน้าที่ให้การพยาบาลโดยตรงต่อผู้ป่วย

โรงพยาบาลในส่วนภูมิภาค หมายถึงโรงพยาบาลที่ให้บริการแก่ผู้ป่วยซึ่งอยู่ในส่วนภูมิภาคที่สังกัดมหาวิทยาลัยกรมการแพทย์และอนามัยกระทรวงสาธารณสุข เท่านั้น